

**SELVITYSTYÖ PENDELÖIVÄN TYÖVÄESTÖN PALVELUTARPEISTA
ETELÄ-PIRKANMAAN JA TAMPEREEN SEUTUKUNNISSA**

LOPPURAPORTTI

HELMIKUU 2007

1. HANKKEEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Hyvinkää-Riihimäen, Hämeenlinnan, Etelä-Pirkanmaan ja Tampereen kaupunkiseudun aluekeskusohjelmat (Ako) ovat tehneet kasvukäytäväyhteistyötä vuodesta 2003. Ako-aluiden yhteistyön lähtökohtana on ollut vyöhykkeen kehittäminen Pohjois-Euroopan kasvualueen merkittäväksi työssäkäynnin ja asumisen vyöhykkeeksi. Erityisesti on haluttu panostaa yritysten sijoittautumispäätöksiin vaikuttavien tekijöiden parantamiseen kasvukäytävällä sekä virkistys- ja matkailureittien kehittämiseen.

Hyvinkää-Riihimäen talousalue selvitti pendelöivien työmatkalaisten palvelutarpeita vuonna 2005-2006. Etelä-Pirkanmaan ja Tampereen kaupunkiseudun seutukunnat katsoivat nyt tarpeelliseksi vuorostaan selvittää yhdessä palvelutarvetilanteen Pirkanmaalla.

Hankkeen tavoitteena on kartoittaa Etelä-Pirkanmaan ja Tampereen kaupunkiseudun työmatkalaisten kunnallisten ja kaupallisten palveluiden tarvetta. Samalla selvitetään tekijöitä, jotka vaikuttavat seutukuntien työmatkalaisten liikkumiseen ja palveluiden käyttöön.

Tulosten toivotaan antavan eväitä seutukuntien kuntien palvelutarjonnan suunnitteluun ja mahdollistavan palvelutarpeisiin vastaamisen kohdennetusti tietyille segmentille. Pitkällä tähtäyksellä tavoitellaan kasvukäytävän kilpailukyvyyn lisäämistä ja seutukuntien kuntien houkuttelevuuden lisäämistä asuinpaikkana.

2. HANKKEEN TOTEUTUS

Selvitys pendelöivän työväestön palvelutarpeista Etelä-Pirkanmaan ja Tampereen seutukunnissa toteutettiin kyselytutkimuksena. Tutkimuksen suoritti kilpailutettu palveluntarjoaja Innolink Research Oy loka-marraskuussa 2006. Kyselytutkimus suoritettiin puhelinhaastatteluna.

Selvitystyössä pääpaino oli kunnallisten palveluiden käyttöä koskevassa tarkastelussa. Lisäksi selvitettiin käyttäjiltä toiveita palveluiden uudistamisesta. Selvitystyössä tarkasteltiin myös kaupallisten palveluiden tarjontaa.

Tutkimuksen kohdejoukkona oli seutukuntien pendelöivä työväestö. Kohdejoukon kotipaikkakuntana oli jokin Etelä-Pirkanmaan tai Tampereen kaupunkiseudun kunta. Pendelöinti voi tapahtua Etelä-Pirkanmaan tai Tampereen kaupunkiseudun sisällä, seutukuntien välillä tai seutukuntien ulkopuolisiin kuntiin. Kyselytutkimus tehtiin 500 työmatkaliselle. Hankesuunnitelmassa mainitut laajemmat haastattelut 60 työmatkaliselle sisällytettiin peruskyselyyn.

3. HANKKEEN TULOKSET

3.1 Selvitystyön keskeiset tulokset

Hankkeessa teetetyn selvitystyön keskeiset tulokset ovat seuraavanlaisia.

Työmatkan keston ei haluta muutoksia. Suurimmalla osalla vastaajista (64 %) työmatka kestää alle 30 minuuttia. Yli kolmannes vastaajista pitää tämänhetkistä työmatkaansa hiukan liian pitkänä. Etelä-Pirkanmaalla (n= 152) luku on tätäkin suurempi, 43 prosenttia. Neljännes haluaisi sen olevan pisimmillään 15 minuuttia ja puolet enintään puoli tuntia. Valtaosa kulkee työmatkansa pääasiassa henkilöautolla.

Tampereen kaupunkiseudulla 67 prosentilla vastaajista työmatka kestää alle 30 minuuttia. Kolmannes Tampereen kaupunkiseudun pendelöivästä työväestöstä pitää tämänhetkistä työmatkaansa hiukan tai aivan liian pitkänä. Näistä vastaajista 45 prosenttia pitää puolta tuntia maksimityömatkana, 28 prosenttia puolestaan enintään tuntia. 24 prosenttia

puolestaan käyttäisi työmatkaan enimmillään 15 minuuttia. Valtaosa kulkee työmatkansa myös Tampereen kaupunkiseudulla pääasiassa henkilöautolla.

Työpaikka ja asuinpaikka riippuvat toisistaan. Joko oma tai puolison työpaikka näyttävät vaikuttavan suuren osan pendelöivää tyväestöä valintoihin asuinpaikasta. Tulos osoittaa myös sen, että pendelöivän miehen työpaikka määrää enemmän asuinpaikan valintaa kuin pendelöivän naisen työpaikka.

Vastaajille ei ole väliä minkä kunnan palveluita he käyttävät, jos palvelut olisi mahdollista saada mistä tahansa. Täysin samaa mieltä tämän väitteen kanssa oli 51,4 prosenttia vastaajista ja jokseenkin samaa mieltä 22,2 %.

Etelä-Pirkanmaalla (n=150) täysin samaa mieltä tämän väitteen kanssa oli 64 prosenttia vastaajista ja Valkeakoskella asuvista (n=52) peräti 73,1 prosenttia. Tampereen kaupunkiseudun vastaajista täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteen kanssa oli 70 prosenttia vastaajista ja jokseenkin tai täysin eri mieltä 9 prosenttia vastaajista.

Tulos poikkeaa merkittävästi muista haastateltaville arvioitavaksi annetuista väitteistä kuntapalveluiden saavutettavuudesta esimerkiksi kauppakeskusten tai työpaikan sijaintikunnan suhteen.

Oman kunnan järjestämiin palveluihin ollaan Etelä-Pirkanmaalla ja Tampereen kaupunkiseudulla tyytyväisiä. Sähköiset kuntapalvelut sekä kuntapalveluiden laatu saavat pendelöivän tyväestön keskuudessa parhaimmat arviot. Parantamisen varaa nähdään olevan kuntapalveluiden kattavuudessa sekä saavutettavuudessa, Tampereen kaupunkiseudulla myös kuntapalveluiden aukioloajoissa. Etelä-Pirkanmaan kunnista vertailussa parhaiten menestyivät Kylmäkoski ja Valkeakoski. Tampereen seudulla taas Lempäälä, Tampere ja Pirkkala.

3.2 Johtopäätökset saaduista tuloksista

Tutkimustulokset antavat selkeän suunnan Etelä-Pirkanmaan ja Tampereen kaupunkiseudun pendelöivää tyväestöä huomioivalle kuntapalveluiden kehittämistyölle. Kuntapalveluiden kattavuus ja saavutettavuus ovat ne näkökulmat, joiden pohjalta kehittämistoimenpiteitä tulisi arvioida jatkossa.

Tutkimuksen perusteella voidaan suositella seuraavia toimenpiteitä:

- Seudullisen palveluverkoston malli saa tutkimuksen mukaan kannatusta. Tulisikin määritellä, mitkä ovat ne palvelut, joita voidaan seuraavaksi seudullisesti tuottaa tai pilotoida.
- Kehitetään liikenneyhteyksiä sekä imagoa keskuskuntien (=Tampere ja Valkeakoski) liikenteellisestä saavutettavuudesta. Pendelöivä väestö ei ole valmis pidentämään ajallista työmatkaansa.
- Määritellään mitä tietoalueita tutkimustuloksista halutaan seurata ja asetetaan niille tavoitearvot.

Selvitystyön tutkimusraportti kokonaisuudessaan loppuraportin liitteenä.

4. HANKKEEN TIEDOTUS JA RAPORTOINTI

Hankkeesta ja sen etenemisestä on tiedotettu Etelä-Pirkanmaan ja Tampereen seutukunnan aluekeskusohjelmien viestintäkanavia käyttäen. Selvitystyön tutkimusraportti julkaistaan molempien aluekeskusohjelmien internetsivuilla ja selvitystyöstä on laadittu tiedotteita. Hankkeen raportointi tehdään ohjeiden mukaisesti maksatushakemusten yhteydessä.